

AMENAJĂRI EXTERIOARE LA MUZEUL CUCUTENI – PROIECTE, CARE NU S-AU MATERIALIZAT

Adrian Puișoru

Cercetător dr.ing.C.M.N.”Moldova” Iași

Istoric - Cultura Cucuteni

La circa 60 km nord-est de orașul Iași și la 9 km spre nord de Tg. Frumos se află satul Cucuteni, de care depindea în trecut, din punct de vedere administrativ, vestita stațiune neolitică de pe locul Cetățuia. Întrucât descoperirile mai vechi de pe Cetățuia sunt cunoscute în lumea întreagă ca fiind de la Cucuteni, s-a adoptat denumirea de Cucuteni-Băiceni și nu Băiceni, cu toate că așezările neolitice se află astăzi pe teritoriul localității din urmă.

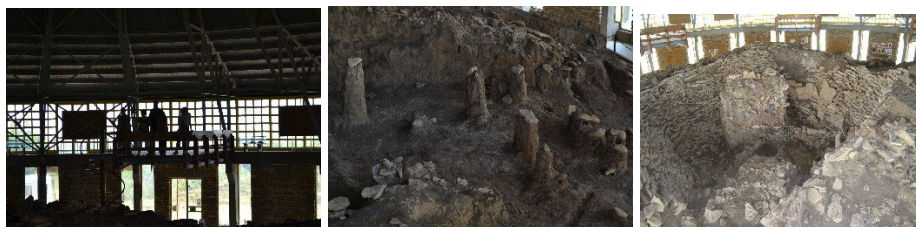
Cucuteni-Băiceni, locul culturii Cucuteni.

Așezarea neolitică de pe Cetățuia de la Cucuteni-Băiceni a fost semnalată pentru prima dată în anul 1884 de către Th. Burada. Folcloristul ieșean a aflat că, scoțându-se piatră de pe Cetățuia de la Cucuteni pentru construirea șoselei Tg. Frumos – Hârlău, s-ar fi găsit numeroase resturi de vase, figurine de lut ars, precum și alte obiecte, dintre care o parte au fost distruse, iar o altă parte împrăștiate. Verificând pe teren aceste informații, Th. Burada a făcut demersurile necesare pe lângă autoritățile locale pentru a se opri distrugerea stațiunii, cerând în același timp să se facă săpături atât pe Cetățuia de la Cucuteni, cât și în alte locuri din Moldova.

Bazându-se pe observațiile stratigrafice făcute cu prilejul săpăturilor de pe Cetățuia de la Cucuteni, precum și pe o minuțioasă

analiză stilistică a materialului ceramic pictat care a fost descoperit în această stațiune și în cea de la Dâmbul Morii, H. Schmidt, în monografia lui despre Cucuteni (la care a lucrat peste 20 de ani și a publicat-o în 1932), a reușit să determine principalele etape ale evoluției acestei culturi, denumite de către el Cucuteni A, Cucuteni A-B și Cucuteni B.

Prin această clasificare, stilistică și cronologică, prilejuită de situația stratigrafică de pe Cetățuia de la Cucuteni, a fost adusă o contribuție prețioasă nu numai la cunoașterea evoluției culturii Cucuteni, ci și a întregului complex de ceramică pictată Ariușd (sud-estul Transilvaniei) – Cucuteni – Tripolie (în apropiere de Kiev). Clasificarea culturii Cucuteni de către H. Schmidt a fost confirmată ulterior prin săpăturile efectuate de către arheologii români la Drăgușeni, Ruginoasa, Fedeleșeni, Izvoare, Calu, Frumușica, Traian, precum și mai recent la Hăbășești, Corlăteni și Glăvăneștii Vechi, ca să nu amintim aici decât stațiunile mai importante. În felul acesta periodizarea complexului cultural Cucuteni, cu toate diferențierile regionale, a căpătat o fundamentare riguroasă în urma cercetărilor din România, fapt apreciat și de către arheologii străini care s-au ocupat în mod special cu această problemă.

Complexul cultural Cucuteni, c. Cucuteni (1).

Săpăturile arheologice mai vechi, cât și cele recente, efectuate în așezarea neolitică de pe Cetățuia de la Cucuteni-Băiceni, au prilejuit numeroase descoperiri: unelte, arme, ceramică etc. În proiectele elaborate de către S.C. Habitat proiect S.A. Iași și Genesis S.R.L. se propune realizarea unor lucrări de reparații curente și amenajări exterioare, amenajări peisagistice, acces carosabil, acoperire mormânt II, precum și realizarea unui punct turistic și popas intitulat „3 Fântâni”.

Criteria de necesitate

Ansamblul muzeal Cucuteni adăpostește vestigii de importanță cultural-istorică internațională, definiții pentru istoria poporului român. De la amenajarea muzeului, din anul 1985, nu s-a continuat realizarea unei protecții a valorilor arheologice, de protecție a cadrului peisagistic și de amenajare a teritoriului pentru includerea în circuitul turistic.

În apropiere se află vestigii ce se distrug datorită intemperiei și este absolut necesar a fi protejate. Pentru a fi inclus în circuitul turistic este necesar ca de la drumul județean până la obiectiv să se execute un punct turistic care să aibă casă de bilete, grup social și cameră pentru paznic. De asemenea, sunt necesare să se execute elemente de îngrijiri ale terenului, de protecție pentru căderea în gol, de amenajare turistică pentru protecția spațiului arheologic.

Vestigii arheologice de pe dealul din zona Cucuteni-Băiceni sunt în circuit UNESCO, dar nu îndeplinesc condițiile calitative de amenajare. Scopul investițiilor este de a le înscrie în acest circuit la nivelul de calitate cerut conform importanței acestora.

Complexul cultural Cucuteni, c. Cucuteni (2).

Principalele elemente fundamentale ale investiției

Amenajarea și repararea muzeului arheologic Cucuteni prin înlocuirea azbocimentului permeabil de la construcția existentă cu învelitoare din tablă. În paralel se va înlocui șarpanta din lemn și tâmplăria deteriorată, precum și tratarea anticorozivă a structurii metalice. Pentru complexul arheologic (o adevărată rezervație arheologică și peisagistică) s-au prevăzut amenajarea a două amfiteatre în aer liber, formate din elemente prefabricate pentru stabilizarea terenului natural și înierbarea apoi a acestuia.

Aceste două amfiteatre au fost stabilite în două puncte importante ale reliefului și anume: amfiteatrul 1 în partea veche a muzeului, în punctul dominant de relief, de unde se poate vedea întreaga așezare Băiceni și Cetatea dacică, iar amfiteatrul nr. 2 pe coasta dealului, unde ar putea fi organizate manifestări artistice, spectacole în aer liber.

S-a prevăzut, de asemenea, acoperirea mormântului secundar de lângă „*Tumulul-ul Muzeu*”. Această acoperire s-a prevăzut din sticlă armată pe un schelet metalic. Fundațiile sunt din piatră naturală din carieră.

În coastele dealului Gorunul, semiîngropat, s-a prevăzut punctul turistic cu o suprafață de 200 m², ce conține grup sanitar pentru public, cameră pentru paznic, punct de primire cu bufet și spații pentru confecționare-vânzare ceramică de Cucuteni precum și a unei încăperi unde se va etala o expoziție permanentă de ceramică, specifică zonei.

S-au prevăzut în cadrul investiției, de asemenea, următoarele obiective de amenajări exterioare:

- Popas turistic „3 Fântâni”, ce pune în valoare lângă drumul județean un amplasament natural cu 3 fântâni;
- dalarea spațiului cu piatră naturală de carieră și dotarea acestuia cu bănci și măsuțe din trunchiuri de copac.

Împrejmuirea locului s-a propus prin amenajări peisagistice cu gard viu. Între punctele principale de interes s-au prevăzut alei sau scări de acces din piatră naturală. S-a prevăzut, de asemenea, reamenajarea aleii principale cu dale prefabricate, bănci, jardiniere și corpuri de iluminat. Întregul ansamblu este protejat de un gard de plasă de sârmă, h=1,20 m sau de un gard viu cu lățimea de 80 cm.

Complexul cultural Cucuteni, c. Cucuteni (3).

Amenajărilor peisagistice li se acordă o mare importanță, prevăzându-se:

- plantarea de arbori pe conturul circular posterior;
- plantarea de vișini pentru aleile pietonale de pe platoul versantului ce duce la muzeu (vișinul fiind un copac specific acestor locuri);
- grupuri decorative de arbori și arbuști, liliac, trandafir sălbatic, plop, frasin.

Pentru spațiile exterioare ce se reamenajează s-a prevăzut înierbarea terenului din jur, plantarea de flori, arbuști, gard viu, de protecție sau decorative. Pe zonele de pantă sau unde platoul se rupe abrupt de versant, protecția pietrelor contra căderii în gol s-a făcut prin gard viu cu balustradă metalică de protecție sau cu jardiniere cu flori.

Elemente de instalații

Se prevede racord de apă rece la punctul de intrare poartă. Pentru iluminatul incintei se prevede racord de la transformatorul existent pe platou. Încălzirea punctului turistic se prevede cu sobe.

Sistematizare verticală

Vestigiile arheologice de la Cucuteni, care se întind pe o suprafață de 25 ha, se încadrează într-un peisaj natural cu o topografie ce prezintă diferențe de nivel de la cota 250 la cota 300 m, în zona muzeului. Pentru punerea în valoare a vestigiilor arheologice și introducerea Muzeului Cucuteni în circuitul turistic se impun o serie de lucrări exterioare:

Amenajarea terenului în zona muzeului

În zona muzeului pe o suprafață de 15 000 m² se va nivela și amenaja terenul natural. Piatra, ce rezultă din decopertarea stratului de umplutură sau chiar a solului vegetal, va fi recuperată, transportată și depozitată în grămezi. Aceasta va fi folosită la pavarea aleilor pietonale pentru accesul spre muzeu.

Alei pietonale pentru accesul turiștilor

Accesul turiștilor se va face prin mai multe puncte:

- din drumul comunal;
- din aleea spre amfiteatrul înierbat;
- din aleea din jurul muzeului;
- din aleea de legătură cu grupul sanitar;

Lățimea aleilor pietonale va fi cuprinsă între 1-2 m. Ca sistem de circulație se propune un paviment din piatră locală, pe un strat suport de nisip de carieră și o porțiune cu mortar de ciment, cu rosturi și asize desenate. Materialele se vor aduce din cariera aflată la distanța de 1-2 km.

Amfiteatrele înierbate vor fi de formă circulară pavate și din elemente prefabricate cu înălțimea treptei de 35-50 cm.

Drumul de acces dintre muzeu și drumul de legătură are o lungime de 160 m. Drumul are o lățime de 7 m și două acostamente pentru siguranță auto. Sistemul rutier va fi un sistem elastic în grosime de 50 cm. Acest drum va fi circulat de autovehiculele cu gabarit și sarcini depășite, autocare de 60-80 locuri. Se va organiza un spațiu pentru parcare autocarelor și autocisternelor. Suprafața parcării va fi de 400 m².

Sistematizarea verticală a terenului. Pentru asigurarea scurgerii apelor de pe amplasament se vor executa lucrări de nivelare a terenului. Apele meteorice vor fi dirijate prin șanțuri trapezoidale cu adâncimea medie de 0,5 m spre niște gropi de colectare de unde vor fi evacuate.

Clădirea anexă. Se va realiza o clădire anexă ce va cuprinde atelier ceramică, sală de expoziție, cafea-răcoritoare și cameră de pază.

Realizarea unei expoziții. Se propune realizarea unei expoziții permanente intitulată „Cultura Cucuteni” într-o sală cu dimensiunile (6x6) m. Aceste lucrări nu au fost executate din lipsă de fonduri.